

stemmelse skulde forstaa; thi der findes længere hen et Forslag af Udvalget, som gaar ud paa, at, naar Børneantallet nærmer sig 40, saa skulle Børnene deles i flere Klasser, og det kan vel ikke være Meningen ogsaa her at gjentage det Samme, uagtet der her staar: „hvor Børnetallet gjør det nødvendigt“. Efter de Udtalelser, som kom fra den ærede Ordfører, antager jeg ogsaa, at Meningen er den, at de skulle deles i etaarige Klasser, men saa synes det ikke ret forstaaeligt, at der staar: „hvor Børnetallet gjør det nødvendigt“, skulle de deles i to Klasser. Det kan ofte være Tilfældet, at det vilde være langt heldigere at dele en Forskole i to Forskoler, end at dele en Forskole i to etaarige Klasser. Naar f. Ex. en Forskole blev saa stærkt besøgt, at Tallet blev over 40 eller nærmede sig 40, saa vilde det paa mange Steder være overnaade heldigt, om der kunde blive en Forskole paa to forskellige Steder i Kommunen; men ved at forlange, at Forskolen skulde dele sig i etaarige Klasser — hvis det som sagt er Meningen —, vilde man vanskeliggjøre dette. Man vil ikke kunne have en etaarig Klasse paa et Sted i Kommunen og en anden etaarig Klasse paa et andet Sted i Kommunen, thi derved naaer man ikke det, som er tilfældet ved at faae flere Forskoler, nemlig at staae Børnene en kortere Vej til Skolen, lette dem Afgang til Skolen. Jeg nævner kun dette, fordi jeg mener, at hvis det var Meningen at dele Skolen, saa ser jeg deri et Tegns paa, at Detailbestemmelser ofte paa en høist uheldig Maade gribe ind i de lokale Forhold, som vi ikke kunne overse over hele Landet. Vi vide jo ikke, hvorvidt det, vi her sige, passer paa hele Landet. — I § 4 f. har Udvalget foreslaaet, at Kommuneskolerne i Kjøbstæderne skulle stilles anderledes end Kommuneskolerne paa Landet. Det er jo en Selvfølge, at Kommuneskolerne i Kjøbstæderne staa i en noget forskjellig Stilling fra Kommuneskolerne paa Landet, og at der i Kommuneskolerne i Kjøbstæderne kan præstere en hel Del mere end i dem paa Landet, netop fordi Befolkningen er stærkere koncentreret paa et enkelt Sted, men et andet Spørgsmaal er det, om det er rigtigt, at Lovgivningen siger, at Kjøbstæderne skulle være forpligtede til at anvende en særlig Grad af Undervisning. Det forekommer mig, at det, der er Lovens Opgave, er at fastsætte et vist Minimum for den Oplysning, som Staten med Høje kan forlange, at ethvert Barn skal nyde; men fordi de lokale Forhold ere heldige, mener jeg ikke, at Staten bliver berettiget til at forlange, at Børnene skulle have en højere Grad af Undervisning. Jeg mener, at den naturlige Følge vil være den, at de vedkommende Kommuner af sig selv vilde yde en højere Grad af Undervisning. Jeg tror ogsaa, at det er Noget, som erkendes fra alle Sider — jeg har i det Mindste ikke hørt Noget yttre det Modsatte

— at Kjøbstæderne have viist sig i høi Grad vilige til at opfylde de Krav, som kunne stilles til en forøget Undervisning. For saa vidt man her bestemmer, at de skulle give 24 Timers ugentlig Undervisning, vil det i ikke saa Kjøbstadkommuner netop være det, man nu giver, eller man giver maaſte endog Mere. For disse Kjøbstæders Vedkommende er det en uopgøvelig Bestemmelse, men for andre Kjøbstadkommuner, hvor det, der her forlanges, ikke ydes, vil det — det er jeg overbevist om — ikke være af Mangel paa Billie, men af Mangel paa Gode. Kjøbstæderne ere som bekendt ikke, i alt Fald ikke alle, saa overnaade godt stillede i økonomisk Retning, og det er ubilligt, at Staten kræver, at de Kjøbstæder, som ere uheldigt stillede, uagtet vi have en Følelse af, at det ikke er Billien, der mangler dem, skulle yde større Offre og staae større Undervisning end den, som gennemgaaende forlanger, at Landets Borgere skulle yde. Jeg tror derfor, at der Intet naas ved at optage den Sort Bestemmelser. Vi naae maaſte kun, at vi tvinge nogle fattige Kjøbstæder til at udrede Mere, end de i og for sig have Naad til, og Mere, end hvad der endogsaa synes at være billigt. Dertil knytter sig den anden Bemærkning. Hvis man nemlig vil stille Kjøbstæderne paa samme Maade som Landet, falde de andre Yttringer, hvor der staar hentydet til de særlige Forhold paa Landet, bort. — Til Udvalgets § 4 g. har jeg tilladt mig at stille et lille Ændringsforslag, idet jeg har foreslaaet, at Ordet „kun“ skal forandres til „mindst“. Jeg veed imidlertid ikke, om dette stemmer med Udvalgets Tanke, om det kun er en Redaktionsforandring eller en virkelig Forandring. Jeg har troet, at det var Udvalgets Mening med de vedkommende Ord at sige, at det Mindste, man forlanger, er osv., og derfor har jeg anset det for det korrekteste, at der stod „mindst“. Naar der staar „kun“, giver det en anden Mening. Jeg har til „Sommerhalvaaret“ gjort en Tilføining, der skulde forklare, hvad Sommerhalvaaret er; det er nemlig ikke et halvt Aar. Nu er der ganske vist Bestemmelser i den ældre Lovgivning, der kunne forklare dette. Det er derfor kun en Henstilling, om det ikke kunde være hensigtsmæssigt, om det stod her, for at der ikke af den nye Lov skulde fremkomme Misforstaaelser, saa at man kunde tro, at Sommerhalvaaret virkelig er et halvt Aar. Jeg gaar nemlig ud fra at Sommerhalvaaret ikke er mere end 5 Maaned, nemlig fra 1ste Mai til sidst i September. — Angaaende Udvalgets Ændringsforslag under Nr. 7 til § 7 vil jeg henstille, at man udelader Ordene i Slutningen af første Stykke „og ved Spørgsmaalet om Oprettelsen af faste Lærerebæder“. Udvalget foreslaar, hvor der er Tale om Skoleplanen, at i Tilfælde af Uenighed og ved Spørgsmaalet om Oprettelsen af faste Lærerebæder afgjøres Sagen af Ministeriet, ellers af Kommunal-